

החוקים

ס ו ד י

חוזם 444

נשלח: 311600 מאי 74

אל: פריס בריסל האג בונ רומא לונדון קופנהאגן

מאת: המשרד

מ י י ד י

שהח עכל בצוותא שגרירי הקהילה, אמר כי בהתאם להסדר שהנהגנו כרצוננו
 למטור על הסכם הפרדת הכוחות עם סוריה, גוסה ההסכם הולכ בעקבות ההסכם
 עם מצרים, המצרים השתדלו מאד לשכנע הסורים לחתום, יתכן כי לולא רצונה
 של מצרים לא להשאר בודדה בהסכם אתנו לא היינו מגיעים לסיומ מוצלח
 עם סוריה, על מצרים עוברת תמורה בכיוון התרחקות מבריתם והיא משפיעה
 גם על מדינות ערב אחרות באותו כיוון, קיים שוני בסעיף ה, האחרון
 בהסכם, הסורים עמדו על כך כי לא יוזכר כמו אצל המצרים שההסכם במסגרת
 ועידת השלום בגנבה, ישראל לא התנגדה לדרישה, זו הפעם ודראשונה שסוריה
 מסכימה שכמסמך כלשהו יוזכרו המלים, שלום צודק ובר קיימא,,
 תוכן ההסכם שונה במידה מסוימת מההסכם המצרי בגלל המצב הגאוגרפי והעדר
 עומק שטח לתמרון, על כן אופי הקוים שונה וכן כמויות הנשק, להדיל
 מצרים אי אפשר לטעון כאן שכל הכפרים הישראליים נמצאים מחוץ לטווח
 הארטילריה הסורית או שהכוחות הסוריים נמצאים מחוץ לטווח הנשק הישראלי,
 כמויות הנשק המותרות מפורטות במכתבים זהים שהפנה קיס'נגר לשני שרי
 החוץ, אישור מכתבים אלה בידי הצדדים מהווה הסכם, (על האישור מצד סוריה
 חזק לא שהח אלא איש צבא), ברגע האחרון דרשו הסורים שגם קציני מצרי יחתום
 על ההסכם ההפרידה, סוכם לבסוף שמצדנו יחתום קציני ומהצד השני יחתמו קציני
 סורי וקציני מצרי שניהם בשם סוריה, (בסיומ הפג'שה אצל שהח התקבלה
 הידיעה מגנבה כי ההסכם נחתם מבלי שקציני מצרי יצטרפו לחתימה),
 דברים כאלה מעידים על הלתצים הפנימיים להם נתון אסאד כחתמו על ההסכם,
 והתנגדות באה ברובה מחוגים אזרחיים קציניים וכן ממדינות כעיראק ולוב,
 בענין תפקיד אומ הסורים דרשו תחילה כי יהיו כמאה משקיפם בלבד, הצענו
 כח של 1500 איש לבסוף התפשרנו על 1250 כשכתאר היחידה מופיעה המלה משקיפ
 בבקשת הסורים והמלה כח כבקשתנו, למעשה ה- Terms of Reference
 של הכח נלקח ישר מ-U.A.F., ברצועה של 10 קמ משני צידי אזור הח'יצ
 יהיו לכ צד 6000 חייל ועד 75 טנקים ו-36 תותחים קצרי טווח, ברצועה
 שבינ עשרה לעשרים קמ יהיו לכ צד עד 162 תותחים בעל טווח 20 קמ.

התגובה החיובית בעולם על ההסכם מוצדקת שכן כשלונ היה יוצר מצב של מתיחות סכנת מלחמה עם סוריה ותסבוכת בחזיה המצרית. נוסף לכך היה נפגע הנהלך של התקרבות הודגתית לשלום. הסובייטים ואחדים היו נאחזים בכך וטוענים שאין לסמוך עוד על מהלך הודגתי אלא יש לקבוע ולהגדיר את הפתרונות הסופיים כבר בשלב הראשון. ברור כי אילו היינו מנסים למשל להגיע כעת לקביעת גבול סופי עם סוריה כל התגליל היה חסר תקוה. השקפתנו מבוססת על התקדמות הודגתית כשכל צעד מכין פסיכולוגית את הצעד הבא. ההסכם עם סוריה המווה צעד משמעותי גם במישור הבינלאומי כי הוא מסמל אוריינטציה חדשה במזהה בכיוון הודחקות מבריהם. אמנם התופעה אינה כה בולטת בסוריה כבמצרים אך הסורים לא הסתירו כי הם מיחסים דוקא לאמריקנים את היכולת להשפיע ולהביא תוצאות בעוד שהסובייטים מראים כוחם כדיבורים ובהצטרות. ניתג לומר כעת שרק עיראק ודרום תימן מקרב מדינות ערב נותרו גרורות של בריהם בצורה רצינית.

אין עדיין החלטה על הצעד הבא. לא ברור אם זה יהיה בכיוון ירדן או מצרים. מכל מקום יש לחכות ליישום ההסדר עם סוריה כלומר חודש ימים. על שאלה בעניין המתכלים השיב שהח כי ביקשנו כי יוכנס להסכם סעיף דומה להסכם עם מצרים. הסורים סירבו. הסכמנו להצעות קיסינג'ר ולהצטרית עמדת מצארהב. אנו מיחסים חשיבות רבה להצהרה האמריקנית. על שאלה ביחס ליהדות סוריה השיב שהח כי לא יכולנו לכלול הנושא במום על ההסכם. קיסינג'ר עורר הנושא עם הסורים. אסאד טענ כי מצב היהודים טוב ולא התחייב לשום דבר קונקרטי. עם זאת ברור לו כי נושא זה מהווה גורם שיש להחושב בו בשיפור האווירה. ניתג לקוות כי השפעה גוברת של ארהב בסוריה תסייע בריכוך עמדת סוריה ליהודים.

לשאלה על תפקיד גרומיקו בביקורו האחרון בדמשק השיב שהח כי היה תוש רציני שהשפעתו תהיה שלילית. לסובייטים כנראה עמדה אמביוולנטית מצד אחד יש להם עניין בהסכם אך הם מתנגדים להסכם שיחזק יוקרת ארהב והשפעתה.

גרומיקו גרס שיש ללכת ישר. לגנבה ילשים על השולחן קו גבול סופי תשתי המעצמות ישפיעו על ישראל לקבל קו זה. קיסינג'ר הסביר שדרכ זו אולי תואמת האינטרסים הסובייטים אך אינה תואמת האינטרס האמריקני.

יעיש

שהח רהם מנכל ממנכל סמנכל אירופה א+ב+ג מצפא מאומ ב מזתים אלגומ חקר
 רמ אמנ.
 אב/שמ.